

ב'ה. בין המצרים תשפ"ו מקורות לשיחת רבנו בענייני 'בית-הבחירה' / סי או אל / בעריכת הרב יחזקאל סופר שליט"א.

ארון-הברית ההנוז מתחת לכיפת-הסלע

ראו רש"י [שמות טז, ג.] ד"ה בזאת :
'גימטריא שלו 40 רמז לבית ראשון'

כי בבית שני לא היה הארון 'מבית לפרכת'
לכן דרוש נימוק לקדושת הבית בזמן הזה

כי הרמב"ם עצמו מנמק מדוע "קידשה לשעתה וקידשה לע"ל מסיבה אחרת:

רמב"ם יד החוקה - הלכות בית הבחירה פרק ו

ולמה אני אומר במקדש וירושלים קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה והרי הוא אומר והשמותי את מקדשיכם ואמרו חכמים אע"פ ששוממין בקדושתן הן עומדים ...

ועוד: לפי"ז העיקר [שנמצא שם עד היום הזה] חסר מן הספר - והטפל [שגנזו יאשיהו המלך - וכל האריכות] דווקא כן כתוב ?

שלמה בנה חלל תת-קרקעי זה מדעתו!?

מה עניין כל אריכות הלשוניות ומה ענין "ואף אורים ותומים" להל' בית הבחירה!?

והביאור בזה:

רמב"ם יד החוקה - הלכות בית הבחירה פרק א

(ה) ואלו הן הדברים שהן עיקר בבנין הבית עושין בו קדש וקדש הקדשים ויהיה לפני הקדש מקום אחד והוא הנקרא אולם ושלשתן נקראין היכל [המבואר בפרק ד'] ועושין מחיצה אחרת סביב להיכל רחוקה ממנו כעין קלעי החצר שהיו במדבר וכל המוקף במחיצה זו שהוא כעין חצר אהל מועד הוא הנקרא עזרה והכל נקרא מקדש:

הישנם השלכות-הלכתיות לכל אריכות התיאור-ההיסטורי הלזה בספר הלכתי ?

ומה גם שהרמב"ם מכניס עצמו להכרעה בדבר השנוי במחלוקת, בשאלה ארכיאולוגית שאינה אקטואלית

מחלוקת תנאים יומא דף נג/ב

דתניא רבי אליעזר אומר ארון גלה לבבל שנאמר ולתשובת השנה שלח המלך נבוכדנאצר ויבאהו בבלה עם כלי חמדת בית ה' ...

רבי יהודה (בן לקיש) אומר ארון במקומו נגנז שנאמר ויראו ראשי הבדים מן הקדש על פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה

ודוחק לומר שהרמב"ם נזקק לפסיקה זו בכדי לנמק את "קדושת-הבית" בזמן הזה, למרות "העדר-הארון" ?

ספר ויקרא פרק טז

(ב) ויאמר יְדוּד אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהָרֶן אֶחָיִד וְאֵל יִבֵּא בְּכֹל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבַּיִת לַפְּרִכָּת אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרֶן וְלֹא יָמוּת כִּי בָעֵנָן אֲרָאָה עַל הַכַּפֹּרֶת...

רמב"ם יד החוקה - הלכות בית הבחירה פרק ד

אבן היתה בקדש הקדשים במערבו שעליה היה הארון מונח ולפניו צנצנת המן ומטה אהרן ובעת שבנה שלמה את הבית וידע שסופו ליחרב בנה בו [במ"י 'בו'] מקום לגנוז בו הארון למטה במטמוניות עמוקות ועקלקלות.

ויאשיהו המלך צוה וגנזו במקום שבנה שלמה שנאמר ויאמר ללויים המבינים לכל ישראל הקדושים ליי' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דויד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את יי' אלהיכם וגו' וגנזו עמו מטה אהרן והצנצנת ושמן המשחה וכל אלו לא חזרו בבית שני .

ואף אורים ותומים שהיו בבית שני לא היו משיבין ברוח הקדש ולא היו נשאלין בהן שנאמר עד עמוד כהן לאורים ותומים ולא היו עושין אותן אלא להשלים שמנה בגדים לכהן גדול כדי שלא יהא מחוסר בגדים.

ספר דברי הימים ב פרק לה

ויעש יאשיהו בירושלם פסח לידוד וישחטו הפסח בארבעה עשר לחודש הראשון: (ב) ועמד הפהנים על משמרותם ויחזקם לעבודת בית ידוד: (ג) ויאמר ללויים המבונים לכל ישראל הקדושים לידוד תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דויד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את ידוד אלהיכם ואת עמו ישראל.

**ובזה מתורץ לא רק
שבבית שני לא חסר ענין הארון**
[אלא שלא היה בגילוי]

**אלא גם חידוש
בנצחיותו של בית ראשון
הנמשכת עד היום הזה !**

**אין זה שבית ראשון ושני נחרבו
ובית שלישי הוא בית חדש ונצחי**

ספר חגי פרק ב

(ט) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן
הראשון אמר ידוד צבאות ובמקום הזה אתן
שלוש וגו'

בית שני הוא ה'אחרון'?! אימרת החתם-סופר

**אלא שכבר בבית ראשון
נקבע ענין הנצחיות
שנמשך בבית שני ושלישי
[ע"ד תחיית המתים מ"עצם הלוי"]
מכח העצמות "הוא לבדו ואין זולתו"**

יינה של תורה:

אין לגוי שליטה על בית המקדש
אא"כ יהודי נותן נתינת מקום לזה
ושלמה המלך
תכנן לתקופת החורבן
ע"מ שנגיע מזה למעלת התשובה

**ע"י החורבן מתגלים
"מטמוניות-עמוקות" שבנשמה**

וכמ"ש הרמב"ם:
**"זבעת שבנה שלמה את הבית ודע שסופו ליחרב
בנה בו [בקה"ק] מקום"**

אין כוונתו שבנה זאת על פי ה"מידע" שלו
וודאי שהיה זה על פי הוראת השם
אלא שהוצרך הרמב"ם להדגיש
שבבעת שבנה שלמה החדר התת-קרקעי
יידע תכליתו – על מנת שיכוון בעת הבנין
לקדשו בקדושת הבית

ויאשיהו המלך
צוה וגנזו במקום שבנה שלמה
וגנזו עמו מטה אהרן והצנצנת ושמן המשחה

כלומר, היו לארון שני מקומות אלטרנטיביים:

הגלוי:

על גבי אבן השתיה

והנסתר:

במטמוניות עמוקות מתחת לקדש הקדשים

ולכן אמר יאשיהו המלך: **"תנו את ארון
הקדש בבית" ... ולא אמר "הוציאו" ...**

•
וזה הקשר לענין האורים ותומים
שמשלב הרמב"ם בהלכה זו:
להוכיח שעל אף שילא היו משיבין
[וחסר היגילויי שלהם]
אין זה מהווה חסרון בבגדי כהן גדול

כך גם הארון למרות שאיננו בגילוי
עדיין קיומו במטמוניות
מהווה חלק מבנין הבית

(ו) ועושין במקדש כלים [המבוארים בפרקים
ב' וג']: **מזבח** לעולה ולשאר הקרבנות **וכבש**
שעולים בו למזבח ומקומו לפני האולם משוך
לדרום וכיור וכנו לקדש ממנו הכהנים ידיהם
ורגליהם לעבודה ומקומו בין האולם ולמזבח
משוך לדרום שהוא שמאל הנכנס למקדש **ומזבח**
לקטורת ומנורה ושולחן ושולשתן בתוך הקדש
לפני קדש הקדשים:

□ והכלי הכי חשוב "הארון" – אין מזכירו כלל ?
□ והיכן מפרט "מקום הארון"? ... להלן בפרק
רביעי העוסק בצורת הבית וההיכל !

**לדעת הרמב"ם – הארון איננו "כלי" במקדש
אלא חלק אינטגרלי מקדש-הקדשים**

כמו 'ליבת-המחשב' מול אביזריו

והשאלה הגדולה:

תלמוד בבלי מסכת יומא דף כא/ב

אלו חמשה דברים שהיו בין מקדש ראשון
למקדש שני ואלו הן ארון וכפורת וכרובים אש
ושכינה ורוח הקודש ואורים ותומים ...

□ נמצא שלא היה לבית שני דין "היכל" בלי
הארון? האמנם?!

⊠

וההסבר הוא:

**גניזת הארון איננה 'ברירת מחדל' בדיעבד
כדי להצילו**

שהרי גניזתו על ידי יאשיהו
היתה בטרם באו האוייבים

אלא

**המקלט התת-קרקעי נבנה מראש
כחלק מקדש הקדשים**